



Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius

# Oferta d'Activitats de promoció i seguiment del Compostatge Casolà 2008-2009





# Índex

1. Presentació
2. Introducció
3. Taller de compostatge casolà
4. Curs d'aprofundiment en compostatge casolà
5. Manual de compostatge casolà
6. Estand de compostatge casolà
7. Seguiment de realització i qualitat del compostatge
8. Oferta d'activitats per escoles i instituts
9. Implantació del compostatge casolà al municipi

# 1. Presentació

El CEPA va ser l'entitat que a l'any 1995 va ser la pionera en promoure el compostatge casolà com a sistema d'autogestió dels residus orgànics a les llars. Ara volem seguir promovent i consolidant el compostatge casolà a Catalunya com a bon mètode de gestió ecològica de la brossa orgànica, ja que no requereix una aportació energètica en forma de transport o d'ús de maquinària, i sempre que es faci correctament, evita emissions de gasos d'efecte hivernacle com el metà.

El CEPA va crear, a l'any 1996, la Xarxa Catalana d'Amics del Compostatge Casolà (XACC), un espai d'assessorament i intercanvi permanent entre gent que fan compost, que han assistit a jornades de formació, tècnics d'ajuntaments, professors o altra gent interessada, i que el CEPA dinamitza. De manera gratuïta, registrant-se a través de la pàgina web o amb una butlleta, els membres reben informació, resolen dubtes propis o d'altres a través del fòrum virtual i assisteixen a trobades que s'acostumen a fer anualment en diferents localitats del territori català.

El compost resultant, si el procés ha estat correcte, és un recurs important pels nostres sòls com a bon fertilitzant i com a font de matèria orgànica estable en forma d'humus.

Per assegurar l'èxit d'aquesta pràctica és bo que les persones que fan compostatge casolà adquireixin uns coneixements mínims i puguin rebre alguns consells pràctics. A més creiem necessari que hi hagi un seguiment de la qualitat del compostatge que servirà tant per verificar que s'està fent bé com per ajudar a millorar el procés.

Aconseguir una bona qualitat del compostatge és important perquè tindrà un bon producte per millorar la fertilitat del sòl, reduïrem la contaminació per residus orgànics i, a més, evitarem l'emissió de gasos d'efecte hivernacle. A més evitarem que els ciutadans que s'han iniciat abandonin la pràctica quan sorgeixen dubtes o problemes i no troben la manera de resoldre'ls. És per tot això que al llarg del temps hem preparat un seguit d'activitats, oferint-vos diferents opcions per adaptar-les a les vostres necessitats, sempre amb un objectiu: que el compostatge sigui una pràctica exitosa, obtenint un bon compost i evitant emissions de metà, i gratificant perquè així molta més gent s'animarà a practicar-lo.

## 2. Introducció

El compostatge casolà és la manera d'autogestionar el reciclatge dels residus orgànics generats a les llars. És per tant una activitat altament positiva que repercuteix també en d'altres àmbits, com l'educació ambiental i l'organització ciutadana.

En aquesta oferta hi ha activitats i recursos de formació per aconseguir un compostatge de qualitat:

- **Tallers pràctics i divulgatius** de com fer el compostatge casolà i de com fer el propi compostador
- **Cursos d'aprofundiment** per a persones que vulguin aprofundir les tècniques o per a tècnics municipals.
- **Recursos i materials útils:**
  - el manual de compostatge casolà.
  - l'estand de compostatge casolà
  - Com fer compostatge casolà i hort ecològic?: manual dirigit a les escoles
- **Activitats i recursos d'educació ambiental** als centres d'educació primària i secundària complementades amb el tancament del cicle de la brossa orgànica amb l'hort ecològic.
- **Visites de seguiment als domicilis o centres** que facin compostatge per garantir la bona gestió de la brossa orgànica i fer un assessorament individualitzat i, especialment, als municipis que apliquen mesures de bonificació fiscal
- Finalment una proposta **d'implantació del compostatge casolà a tot el municipi.**

També proposem la difusió i promoció de la XACC a cada activitat que es desenvolupi.

Properament es promourà la creació de la XAACC i s'encoratja a tots aquells que facin compost a casa o a l'escola i vulguin participar, conèixer més, fer treballs de recerca o projectes de l'escola.

# 3. Taller de compostatge casolà

## A qui s'adreça?

Entitats, administracions i adults en general amb una certa implicació en el tema.

## Objectius

Assolir les nocions bàsiques per poder fer compostatge casolà. Es treballa què és el compostatge i el compost, quins beneficis té, com fer-lo, quin és el seu maneig i com s'aplica i es pot explicar com fer un compostador. Fer conèixer l'eina de la XACC.

## Descripció de l'activitat

Presentació del taller / exposició teòrica / observació d'una pila de compost / debat i conclusions.

## Durada

3 hores

## Preu

Segons el nombre de tallers. Consulteu CEPA.



## Observacions

Per a fer un taller cal un mínim de 10 persones.

És un bon recurs de divulgació del compostatge casolà en un municipi. És interessant fer-lo després d'haver exposat l'estand de compostatge casolà.

# 4. Curs aprofundiment compostatge casolà

## A qui s'adreça?

Administracions, entitats i persones amb un nivell de formació mínim i un grau d'implicació important, principalment persones que actualment ja fan compost.

## Objectius

Aquest curs pretén aprofundir en els aspectes teòrics i de maneig del compostatge, aprendre a resoldre problemes i poder aconsellar a altres practicants de compostatge casolà i pel seguiment municipal dels habitatges que fan compostatge..

## Descripció de l'activitat

Presentació del taller / sessions teòriques / sessions pràctiques (visita a diferents piles de compost) / conclusions

## Durada

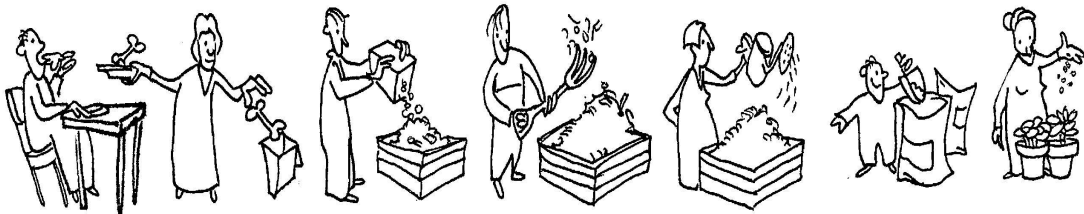
10 hores (es pot adaptar als requeriments dels participants)

## Preu

Consultar CEPA



# 5. Manual de compostatge casolà



## Tipus de recurs

Guia informativa redactada i elaborada pel CEPA. Editorial Icària.

## A qui s'adreça

A administracions i entitats que vulguin promoure la pràctica del compostatge casolà de qualitat i la reflexió sobre la problemàtica dels residus. És un element complementari important per qualsevol taller, curs o campanya sobre compostatge casolà, ja que és una bona eina de consulta i aprofundiment a la que sempre es pot recórrer en cas de dubte i que pot servir per informar altres persones.

El destinatari final seran aquells ciutadans interessats en conèixer com elaborar compost per reciclar els residus orgànics des de casa.

## Cost

12 euros/unitat.



# 6. Estand de compostatge casolà

Aprofitar els actes públics i activitats divulgatives organitzades pel municipi o el centre d'educació és un bon sistema de conèixer la pràctica de l'autogestió dels residus orgànics i els avantatges de l'aplicació del compost. Doncs els estands de compostatge casolà donen informació d'una manera gràfica sobre el cicle de la matèria orgànica: què és la brossa orgànica, els requeriments del procés de compostatge i com es fa el compostatge casolà.

## Tipus de recurs

Lloguer d'estand o estand monitoritzat, amb plafons, compostadors i altres recursos gràfics.

## A qui s'adreça

A la ciutadania en general, als centres d'educació, amb diferents nivells d'implicació, des de persones que no havien sentit parlar mai del tema fins a persones que fan compostatge a casa. Nens i adults.

## Cost

480,00- euros/setmana de lloguer

20 euros/h de monitoratge

Desplaçaments a part



# 7. Seguiment i qualitat del compostatge

La gent que s'inicia en el compostatge sense haver-hi tingut contacte prèviament pot cometre alguns errors que portin a un compostatge deficient o sovint millorable. Això es pot resoldre amb la diagnosi in situ i donant les pautes a seguir fent especial èmfasi en les problemàtiques concretes. A més, en els casos en què s'ha decidit promoure'n la pràctica a través de descomptes en la taxa de residus, les persones poden posar-se a compostar sense la motivació personal per aprendre'n seriosament. Llavors cal verificar la realització i qualitat del compost i corregir les males pràctiques.

També en casos en què s'està fent de manera deficient es pot millorar amb una anàlisi de la situació i alguns consells pràctics.

## Tipus de recurs

Visites a domicili, valoració, propostes de millora i informe per part d'un tècnic en compostatge casolà

## A qui s'adreça

Administracions locals que apliquin bonificacions o descomptes en taxes

## Cost

Consultar CEPA.



## Observacions

En fer un seguiment de la qualitat l'Ajuntament demostra la seriositat del compostatge casolà com a forma de gestió de les pròpies deixalles i, a més, verifica que els ciutadans que tenen la bonificació de la taxa realment ho fan.

És un reforç per promoure la pràctica a llarg termini tant o més important que subvencionar compostadors o guies, ja que ciutadans se senten atesos i recolzats per resoldre problemes rebent un assessorament personalitzat.

# 8. Oferta d'activitats escoles i instituts

## i Tipus de recursos

Tallers teòrics i pràctics de formació en compostatge i de reflexió entorn la problemàtica dels residus i els recursos, tant per alumnes com per formació de professorat.

## A qui s'adreça

Escoles i instituts, especialment aquells que estan fent compostatge i/o hort. Administracions locals que vulguin subvencionar l'activitat, tant en el context del foment de la gestió sostenible dels residus com de l'educació ambiental en general.

## Cost

És molt variable en funció del nombre de sessions, des d'activitats puntuals com xerrades o tallers d'una o dues sessions fins activitat continuades al llarg del curs escolar o activitats intensiva com cursos de varies sessions. Consulteu al CEPA, ja que tenim una oferta d'ecoauditoria escolar.



## Observacions

Els tallers descrits no són tancats sinó que es poden adaptar, reduir o ampliar segons les necessitats del centre, els alumnes o campanyes municipals.

Un cop realitzades les activitats es proposa incloure l'escola i els alumnes en la Xarxa Xica d'Amics del Compostatge Casolà, per tal de mantenir el lligam i permetre la seva participació en la difusió de la pràctica i el debat sobre els residus, així com resoldre dubtes, fer propostes, treballar en xarxa, etc. D'aquesta manera tenen un espai virtual d'intercanvi d'informació.

### Taller d'elaboració de pila de Compost

- Reflexionar sobre impacte dels residus
- Conèixer les diferents deixalles i separar-les. Distingir residu orgànic i inorgànic
- Gestionar els residus perquè esdevinguin recursos. Tancar el cycle de la matèria.
- Conèixer les possibles gestions dels diferents residus. Recollida selectiva
- Visita a planta de compostatge.
- Preparar una pila de compost. Seguiment. Aplicació.

Durada: 10 sessions

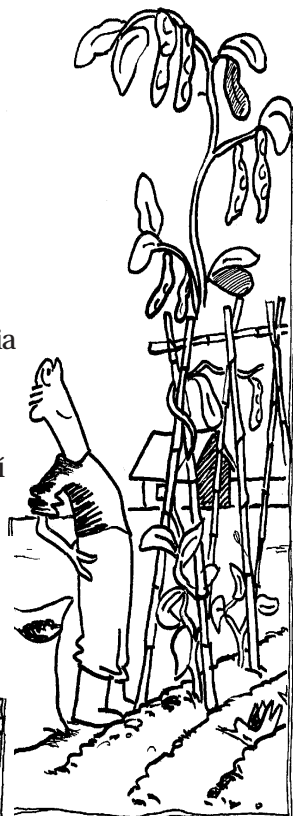
Realització: professorat amb formació prèvia i educador (3 sessions, 1 per formació de professorat).

### Taller de compostatge casolà

- Nocions teòriques sobre el procés de compostatge i com afavorir-lo.
- Exemples pràctics
- Durada: 1 o 2 sessions
- Realització: Educador

### Taller d'horticultura i compostatge

- Separació de brossa orgànica i compostatge. Teoria
- Preparació d'una pila de compost. Pràctica.
- Seguiment del compost.
- Pedafologia i ecologia del sòl. Adobat orgànic. Teoria
- Preparació del terreny. Adobat orgànic. Pràctica
- Sembrar/transplant i rec. Pràctica+ teoria
- Reconeixement i funcions d'animals de l'hort, el jardí i el compost. Pràctic



# 9. Implantació del compostatge casolà al municipi

## Objectius

Foment de l'autocompostatge a la totalitat del municipi, adaptant-se a les diferents realitats urbanes (cases unifamiliars, blocs de vivendes, petites explotacions).

## Fonaments de la proposta

La campanya es fonamenta en la combinació de diverses accions que van des d'informar, amb diferents nivells d'aprofundiment sobre "què és aquesta pràctica" i "què cal per fer-ne", fer una promoció de compostadors existents al mercat o d'autoconstrucció, establir bonificacions en el servei de recollida per aquells que s'animin, seguiment de les llars on es fa compostatge... Aquestes actuacions s'han de desenvolupar a diferents nivells de la població: des dels més menuts, als més grans.

Paral·lelament es promou la incorporació a la Xarxa d'Amics del Compostatge Casolà com a una bona manera de garantir la perdurabilitat del projecte.

Es basa en agafar molts dels recursos que es proposen en aquest llibret oferta i utilitzar-los combinats per un major efecte.

## Esquema de la proposta

- FASE I: informació a la població
- FASE II: formació. Realitzar tallers per a les persones inscrites, facilitar manuals de compostatge casolà, promoure la realització del compostatge a les escoles i instituts amb les activitats d'educació ambiental i formació corresponents.
- FASE III: seguiment dels compostadors lliurats
- FASE IV: realitzar un curs d'aprofundiment en compostatge casolà
- FASE V: promocionar la incorporació a la XACC, fent una trobada al final del curs d'aprofundiment en compostatge casolà. Promocionar la XACC-xica des dels centres educatius del municipi.

Les activitats i cost de la campanya s'adaptaran a la tipologia del municipi i les activitats que es vulguin desenvolupar.

**Preu:** Consultar CEPA



# Contacta amb nosaltres

Per contactar amb nosaltres:

Adreça electrònica:

[cepa@pangea.org](mailto:cepa@pangea.org)

Àrea de Residus Orgànics

Telèfon:

93 680 27 51

93 680 16 78

Adreça convencional

C. Balmes 4

08750 Molins de Rei